

KASVIKATTO TEKEE IHMEITÄ

TAINA SUONIO ON YMPÄRISTÖBIOLOGI JA KANSAINVÄLISESTI PALKITTU PUUTARHA- JA MAISEMASUUNNITTELIJA, JOKA ON TEHNYT URAAUURTAVAA TUTKIMUSTYÖTÄ KASVIKATTOJEN JA MONIMUOTOISEN LUONNON PUOLESTA.

TEKSTI: PÄIVI AHVONEN

KUKA?

TAINA SUONIO,

Ympäristöbiologi (FM),
maisemasuunnittelija,
hortonomi ja tutkija

Kansainvälisesti palkittu ja
tunnettu puutarhasuunnittelija

Cottage Garden -tyylin
erikoisosaaja

Työskentelee
pääkaupunkiseudulla
sijaitsevan Vantaan
Kasvikattolinjauksen
työryhmän puheenjohtajana.

Miksi haluat puhua nimenomaan kasvikatoista?

– Siksi että viherkatto-termi voi viitata myös vihreäksi maalattuun kattoon, ja bitumikatto voi myös olla viherkatto. Termillä kasvikatto varmistamme, että katolla on kasvillisuutta.

Miksi kasvikatot ovat niin merkityksellisiä?

– Pienillä teoilla voimme lisätä viihtyisyyttä, ja samalla huolehdimme luonnon monimuotoisuuden tukemisesta. Tutkimusten mukaan vihreätetty ympäristö edistää ihmisten hyvinvointia ja esimerkiksi potilaiden kuntoutumista. Ihmiset haluavat ympäristöstään luontaisemman, pehmeämmän.

– Usein kuulee sanottavan, että kaikilla suomalaisilla on lyhyt matka luontoon. Kuitenkin esimerkiksi liikuntavammaiselle voi olla helpompi mennä hissillä kattopuutarhaan kuin lähteä seikkailemaan liikenteessä kohti lähipuistoa.

Taina Suonio näkee, että kattopuutarhoihin liittyy valtava potentiaali kaupunkiympäristössä.

– Tähän ollaan vihdoinkin havahtumassa –

käsi kädessä kestävä kehityksen ja luonnon moninaisuuden arvostamisen kanssa.

– Kasvikatoilla voimme edistää myös kotimaisten luonnonvaraisten niittykukkien ja pöriäisten eloonjäämistä. Jopa puutarhajätteen voi kompostoida ja käyttää takaisin kattopuutarhaan, jolloin ympyrä sulkeutuu.

Kattorakenteen vaatimukset ja turvallisuus

Kun katto kestää noin 500 kiloa neliömetrillä, kuten suomalaiset katot lumimassoja yleensä kestävät, on yleensä mahdollista rakentaa kasvikatto.

– Niittykasvikatto märällä mullalla painaa noin 100–120 kiloa neliömetriltä, joten usein pelivaraa on. Kaiteiden korkeus lasketaan sen mukaan, että katolla voi olla lunta, eikä istuinryhmiä saa sijoittaa liian lähelle kaiteita. Kunnan viranomaiset ja arkkitehdit sekä rakenneinsinöörit osaavat kertoa muutoslupaprosessin yhteydessä asioista, jotka pitää ottaa huomioon kasvikattoa perustettaessa.

Kun rakennetaan uutta taloa, kannattaa kasvikattoon käyttää se maa-aines, joka tonnilta joudutaan kaivamaan: kuoria pinta-ainepois ja käyttää sen alla olevaa maa-ai-

Taina Suonion biodiversiteetti- vinkit

- Käytä kerroksellista kotimaista kasvillisuutta, perennoja, pensaita ja puita.
- Vältä väkilannoitteita, käytä sen sijaan biopohjaisia lannoitteita.
- Kompostoi talousjätteet. Voit käyttää multaa lannoitteena, näin vältät jätteen syntymistä. Lämpökompostorilla voit kompostoida talvellakin ja sekoittaa multaa esimerkiksi kukkaruukkujen pohjalle.
- On tärkeä muistaa, että niitty vaatii köyhän maaperän.
- Suosi perinteisiä arvoja kuten kierrättämistä, säästämistä ja luonnon kunnioittamista.

neista, jossa on paikallista lajistoa ja eliöstöä.

– Tuntuu hölmöltä ajaa maa-aines pois, maksaa sen hävittämisestä ja ajaa sitten multaostoksille ja takaisin. Kannattaa käyttää oma maa-aines, jossa on myös paikallinen lajisto. Eikä silloin synny turhia päästöjä. Ja kun käytämme olkia tai järviruokoa rakenteellisena pohjana katolle, emme rasita kiertoa muovista syntyvillä mikrohiukkasilla, Taina Suonio sanoo.

Talvikunnossapitokaan ei ole ongelma. Lunta ei tarvitse poistaa, sillä oikein suunnitellut rakenteet sen kestävät, ja aivan kuten luonnossa, lumi suojaa kasvit alleen, kietoo ne vaippaansa. Myös lahoppuun rungot ja isot kivet eli ns. biodiversiteetti ”hot spotit” katolla voivat olla hyvä koti monelle hyönteiselle. Kaikkea ei tarvitse siivota pois.

Kotimaisuus kunniaan

Taina Suonio suosittelee, että kasvikoilla hyödynnetään suomalaisia kasveja, esimerkiksi niittykasveja. Ulkomailta tuotuja kasveja ei tarvita.

– Palvelemme luonnon moninaisuutta hyödyntämällä kotoperäisiä lajeja. Etenkin paahdeympäristössä viihtyvän kasvillisuuden lajit ovat uhanalaisia ja niiden hupeneminen on helposti havaittavissa. Näitä ovat esimerkiksi ketoneilikat, jänönapila, laukaneilikka, keto-orvokit ja kissankäpälat. Ne menestyvät kasvikoilla hyvin.

Suonio muistuttaa, että kun käytämme kotoperäisiä harvinaisiksi käyviä kasveja, tuemme samalla muuta luontoa, esimerkiksi pölyttäjiä.

Minne kasvikatot sopivat?

Kasvikeidas katolla sopii periaatteessa minne vain, ja on monia tapoja toteuttaa sellainen.

– Jos 70–80-luvuilla rakennettuun kerrostaloon tehdään isompi remontti, kannattaa samassa yhteydessä harkita katon käyttöön ottoa. Mahdollisuudet ovat rajattomat, eikä se välttämättä edes tule kalliiksi. Projektiin voi yhdistää vaikka striimauksen niin voi tutustua pörräisiin ja eri lintulajeihin omasta olohuoneesta, Suonio ideoi.

Hän suosittelee myös pyöräkatosten, ros-kakatosten ja kylmien varastojen kattojen maisemointia kasvikoilla, jotka sopivat lähestulkoon minne vain. Ideoita on loputtomiin, ja nykyään on jo saatavilla paljon tietoa, jota kannattaa hyödyntää.

– Olin mukana kasvillisuus- ja rakeneasiantuntijana työryhmässä tekemässä kolmiosaisen RT-korttisarjan. Suosittelemme niihin tutustumista, jos haluaa rakentaa kasvikatot. Näin välttyy turhilta virheiltiltä.

Ekologisuus ja luonnon monimuotoisuus ovat kovasti esillä myös puutarha-alalla. Se ennakoii sitä, että myös kasvikatot määrittävät kasvua.

– Kasvikatot ovat kuin neljä kertaa vuodessa vaihtuva maisemataulu. Ei niihin kyllästy koskaan. Ne ilahduttavat paitsi itseä myös ohikulkijoita ja pörräisiä. Lisäksi talot maisemoituvat kauniisti suomalaisen luontoon.

Jos olet niin etuoikeutettu, että sinulla on puutarha, nauti siitä! Jopa pienestä parvekkeesta voi saada upean viher- ja hyötykeitaan pienellä vaivalla. Eikä nurmikoton tarvitse olla kynsisaksilla leikattu.

Taina Suonio on sitä mieltä, että suomalaiset voisivat stressata vähän vähemmän puutarhasta.

– Me suomalaiset olemme aika siistejä ja haluamme pitää myös puutarhat sellaisina. Mutta ehkä puutarhassa on jokin alue, jonka voi jättää hoitamatta ja josta voi tulla niitty. Monet suomalaiset perinnekasvit ovat upeita, ja sitten voi koristaa pihan jonkin kohdan eksoottisella erikoisuudella. Ja jos harkitset puun kaatamista, mieti, voisiko sen sittenkin jättää tontin reunalle lähipuuksi ja kodiksi hyönteisille. 🐝

Taina Suonio työskentelee tutkijana Helsingin yliopistolla ”Viides ulottuvuus – kasvikatot ja -seinät kaupunkialueilla” -tutkimusryhmässä ja Vantaan kasvikkatolinjauksen työryhmän puheenjohtajana. Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot ovat hänen intohimonsa.